

MARIA — (Παράφορη τραβιέται πίσω). Τὸν ἀδερφό μου. Τὶ τοῦφταιξα; Κοπέλλα δεκαπέντε χρόνων. Κ' ἦρθε ἀπὸ τὰ ξένα ξένος ὁ ἀδερφός. Νύχτα ἦτανε ποὺ ἦρθε στὸ σπίτι. Ἄγριος σὰ λιοντάρι. «Ποῦ εἶναι ἡ στρίγγλα ἡ ἀδερφή μου. Ποῦ τὴν ἔκρυψες;» Λέει τῆς γοηᾶς τῆς μάννας. Αὐτὸ ἦτανε τὸ καλοσώρισμά του. Πῆς τὶ τοῦφταιξα; Κάρωσε ἡ δόλια ἡ μάννα. Στὸ κρεβάτι μου ἔτρεμε ἡ καρδιά μου σὰν τὸ φυλλοκάλαμο. Χύθηκεν ἀστραπὴ μέσα στὴν κάμαρη. Στὸ χέρι του τὸ λάζο. Πῆς τὶ τοῦφταιξα; (Σ' ἐλίγο). Ἐνα φιλὶ μονάχα ἦταν τὸ κοῖμα μου.

Θ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ — Δὲν ξέρω. Ὁ Κόσμος ξέρει ποὺ τοῦ σφύριξε στ' αὐτιά.

MARIA — Ὁ κόσμος. Καὶ τοῦ κόσμου πῆς τὶ τοῦφταιξα. (Συγκινημένη περισσότερο) «Στρίγγλα, μοῦ λέει, σήκω ἀπ' τὸ στρῶμά σου. Τὸ αἷμα θὰ σοῦ πιῶ.» Πετάχτηκα γυνὴ ἀπ' τὸ στρῶμα. «Τὶ σοῦκανα Λευτέρη;» Τρέμανε τὰ δόντια μου. Δὲν ἔβλεπα μπροστά μου. Ἡ μάννα μου στὸ πάτωμα πεσμένη, λιγοθυμισμένη. Τοῦπεσε ὁ λάζος ἀπ' τὰ χέρια. Κι' ἄρχισε τὰ κλάματα. Τὸν χάσαμε. Ἐφυγε ἀπὸ τὸ σπίτι. Τὴν αὐγὴν - αὐγὴ τὸν φέραν σκοτωμένο. Αὐτὸς ποὺ τὴν κακία του τοῦ σφύριξε, τοῦ πήρε τὴ ζωὴ. Πῆς μου τὶ τοῦφταιξα;

M-ΘΥΜΙΟΣ — Τὸ ροιζικό σου τῶχει. Τὶ νὰ εἰπῶ;

Θ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ — Πᾶμε σοῦ λέω. Ἄφισε τὰ λόγια. Πᾶμε στὸ σπίτι νὰ κρυφτοῦμε. Ἡλιος μὴ μᾶς δῇ κι' ἀνθρώπου μάτι.

MARIA — (Παράφορη) Πῆς μου τὶ τοῦφταιξα τοῦ κόσμου. Πῆς μου.

Θ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ -- Πᾶμε νὰ κρυφτοῦμε σοῦ λέω.

MARIA — Ἐγὼ δὲν κρύβομαι. Ὅχι. Δὲν με χωράει τὸ σπίτι ἐμένα. Κάλιο πέρνω τὰ βουνά. Γυρίζω σὰν τὸ ἀγρίμι στὶς σπηλιές, σὰν τὸ θεριὸ στὸ λόγγο. Φύγε. Ἄσε με. Ἄσε με μοναχὴ μου.

M-ΘΥΜΙΟΣ — Ἐλα στὰ λογικά σου παιδί μου. Ἀστηνε, θειά, νὰ συνεφέρῃ. Ἀστηνε.

Θ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ — Ἀλλοίμονό σου. Τὸ κεφάλι ποὺ βαστᾷς, τὰ ὕστερνά σου συλλογιέμαι. Κάλιο νὰ σὲ σκοτώνω ὁ ἀδερφός σου. Πᾶμε στὸ σπίτι.

MARIA — (Πειέται ἀπάνω). Δὲν πάω σπίτι. Σπίτι δὲν με χωράει ἐμένα. (Φεύγει μὲ ὠραία ὁρμὴ πρὸς τοὺς κάμπους. Ἡ θειά της κι' ὁ Μ-Θύμιος τρέχουν πίσω της, μὰ ἐκείνη τοὺς ξεφεύγει καὶ χάνεται μέσα στὰ δέντρα).

M-ΘΥΜΙΟΣ — Μαρία, παιδί μου.

Θ. ΒΑΣΙΛΙΚΗ — Μαρία!

(Καμνιά ἀπόκριση)

ΑΥΛΑΙΑ

ΕΛΕΥΤΕΡΙΑ

— Δέκα χρόνια εἶμαι κλεισμένος
Στὸ πυκνότατο σκοτάδι,
Ποῦ κι' ἂν ἤμουν κολασμένος
Καὶ βρισκόμουν στὸν ἄδη,
Θὰ μπορούσα στὸ πλευρὸ
Μιὰν ἀχτίδα νὰ θωρῶ.

Ἔτσι ἐφώναζε ἓνας γέρος
Σκυθρωπὸς κι' ἀλυσωμένος
Καὶ σιμὰ σ' ἐκεῖν τὸ μέρος
Ἐνας ἄντρας θυμωμένος
Μὲ δυὸ μάτια φλογερὰ
Εἰς τὸ γέροντ' ἀπαντᾷ.

— Τὴν πατρίδα σου ἂν προδώσῃς
Καὶ γενῇς κ' ἐσὺ δικός μου,
Τὴ ζωὴ σου θὰ γλυτώσῃς
Καὶ τὸ φῶς θὰ ἰδῇς τοῦ κόσμου·
Ἡ πατρίδα θὰ χαθῇ
Ἀπὸ σέν' ἂν προδοθῇ;

Τὲς ἀλύσεις του τινάζει
Καὶ στὰ λόγια ἐκεῖα βογγάει.
— Σκληρὸν τύραννε—φωνάζει—
Οὔτε ἡ κόλασι ξερνάει
Ἀφ' τὰ σπλάχνα τὰ φοριχτὰ
Ὅ,τι κλεῖς μέσ' στήν καρδιά.

— Δὲ γνρεύω νὰ μοῦ λύσῃς
Τοῦτα τ' αἶμα δεσμά μου,
Δὲ ζητῶ νὰ μοῦ χαρίσῃς
Τὴ γλυκεῖα τὴ λευτεριά μου,
Παρὰ μόνο σοῦ ζητῶ
Λίγο φῶς κ' ἐγὼ νὰ ἰδῶ.

Ὁ μονάρχης τρέμει, ἀχνίζει,
Βράζει, ἀνάφτει ἀφ' τὴν ὀργή του,
Ὁ ὀφθαλμός του λαμπυρίζει,
Ξεγυμνώνει τὸ σπαθὶ του,
Σὰ λιοντάρι εὐθὺς ὀρμᾷ
Μὰ γελῶντας σταματᾷ.

— Ἐσὲ, γέροντα,—φωνάζει —
Νὰ πεθάνῃς δὲ σοῦ πρέπει
Ἀφ' τὸ χέρι ποῦ τρομάζει
Ὅ,τι ὁ νοῦς τὸ μάτι βλέπει
Νὰ πεθάνῃς πρέπει ἐσὺ
Ἀφ' τὸ χέρι ἐνὸς ληστή.

Τὴ ζωὴ σου ἂν θὲς νὰ σώσῃς
Σὲ μιὰ μέρα δὲ θὰ ὑπάρχῃς
Ἄν ἀπάντησι δὲ δώσῃς.—
Ἔτσι ἐκφράζεται ὁ μονάρχης·
Σὲ μιὰ θύρα ἐκεῖ σιμὰ
Προχωρεῖ καὶ σταματᾷ,

Θρηγεῖ ὁ γέρος καὶ φωνάζει,
Τὶ νὰ κάμῃ δὲ γνωρίζει!
Καὶ τὸ σκότος τότε σκιαίνει
Μά, κι' ὁ χάρος τὸν φοβίζει
— Τ' ἀποφάσεις;—πιστὸς
Σ' ἐσὲ θάμῃ διὰ παντὸς —

Μέ τὸ ξίφος του χτυπάει
Τρεῖς φορὲς κ' ἡ θύρα ἀνοίγει
Λίγο φῶς μέσα περνάει
Καὶ δυὸ φύλακες ξανοίγει,
Σ' ἓνα νεῦμά του μεμῖα
Τοῦ συντρίβουν τὰ δεσμά.

Τὸν ἀρπάζουν ἀφ' τὸ χέρι
Καὶ τὴ θύρα διαπλατόνουν,
Νὰ βαδίσῃ δὲ ἡξέρει
Καὶ διαμῖας τὸν περιζώνουν
Νὰ μιλῇ δὲ μπορεῖ
Κι' ὥς νεκρὸς πέφτει στὴ γῆ.

Ὁ μονάρχης τὸν κυττάζει
Καὶ τὰ χέρια του τοῦ πιάνει,
Εἰς τοὺς φύλακας φωνάζει·
— Θέ νὰ ζήσῃ ἢ θὰ πεθάνῃ;
— Δὲν πεθαίνει εἰν' ζωντανὸς
Μὰ τὸν τύφλωσε τὸ φῶς.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΤΖΩΚΗΣ